

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย

นครพนม สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย

นครพนม

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย

นครพนม แยกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา แตกต่างกัน

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 160 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น (ร้อยละ 65.0) และรองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็น (ร้อยละ 35.0) ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็น (ร้อยละ 34.4) รองลงมา ช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป คิดเป็น (ร้อยละ 33.4) ช่วงอายุ 25-35 ปี คิดเป็น (ร้อยละ 32.2) และอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็น (ร้อยละ 0.60) และยังพบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็น (ร้อยละ 91.3) รองลงมาคือ อาชีพอื่นๆ คิดเป็น (ร้อยละ 6.3) พนักงานองค์กรเอกชน คิดเป็น (ร้อยละ 1.3) และ ประกอบอาชีพส่วนตัว คิดเป็น (ร้อยละ 1.3) ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 50.0) รองลงมา คือ 10,001- 15,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 23.1) ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 15.0) และ 5,001- 20,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 11.9)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการเรียนเพื่อรู้ ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา คือ ด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.06$) ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.05$) และด้านการบริการการศึกษา ($\bar{X} = 4.05$)

3. เปรียบเทียบระดับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน มีระดับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะของนักศึกษา ระดับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีค่าความถี่สูงสุดแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการบริการการศึกษา พบว่า ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น (35 คน) ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (13 คน) ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการมากขึ้น (5 คน) ควรเพิ่มสาขาวิชาให้มากขึ้น (20 คน) ควรจัดสถานที่ห้องเรียนให้มาตรฐาน (14 คน)

4.2 ด้านสังคม พบว่า ข้อเสนอแนะที่มาเรียนเพราะว่า ความรู้ที่ได้จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (7 คน) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (18 คน) นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาองค์กร (25 คน)

4.3 ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า ข้อเสนอแนะว่าที่มาเรียนเพราะ

ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้เรียน (6 คน) นำความรู้ที่ได้ไปปรับตำแหน่งหน้าที่การงาน (5 คน)
มีการพัฒนาความรู้มากขึ้น (9 คน)

4.4 ด้านการเรียนเพื่อรู้ ข้อเสนอแนะว่าที่มาเรียนเพราะ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนา
หน่วยงาน (5 คน) เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอด (8 คน) เพื่อให้ได้ปริญญา (30 คน)

อภิปรายผล

จากการวิจัย แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม มี
ประเด็นนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม
อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. เนื้อหาของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่ง
ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

2. แนวทางการวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสม และมีความชัดเจน

3. สามารถปรับปรุงตนเองและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนที่เรียนด้วยกัน

4. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

5. สามารถใช้คุณวุฒิที่ได้รับเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

6. สามารถนำความรู้ไปเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

7. สามารถนำความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานที่สังกัด ได้เพิ่มขึ้น

8. มีความสุขเมื่อได้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับสมพร จิรพุทธิ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษา คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ การศึกษาแรงจูงใจในครั้งนี้ได้ศึกษา 4 ด้าน ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับ
แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาคณะพัฒนาสังคม โดยรวม อยู่ใน
ระดับมาก สอดคล้องกับเจริญ โสภาก (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ
ระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า

นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน สอดคล้องกับอุษณีย์ จงสุทโธ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา แรงจูงใจต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหิดล มี 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสถาบัน ด้านอิทธิพลทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้านประกอบอาชีพ ด้านการเรียนเพื่อรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ไม่สอดคล้องกับนวลฉวี รตางสุ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครใน 6 ด้าน ทุกด้านในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับวิลาวรรณ คุณเจริญ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของมหาบัณฑิตต่อโครงการปริญญาโทสาขาสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของมหาบัณฑิตต่อ โครงการปริญญาโทสาขาสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

สมมุติฐานที่ 2 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1.1 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกันอาจเนื่องมาจาก เพศของนักศึกษาไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านบริการการศึกษา ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพและด้านการเรียนเพื่อรู้

1.2 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีอายุต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกันอาจเนื่องมาจาก อายุของนักศึกษาไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านบริการการศึกษา ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพและด้านการเรียนเพื่อรู้

1.3 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกันอาจ

เนื่องจาก อาชีพของนักศึกษา ไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านบริการการศึกษา ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพและด้านการเรียนเพื่อรู้

1.4 แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกันอาจ เนื่องจาก รายได้ของนักศึกษา ไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านบริการการศึกษา ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพและด้านการเรียนเพื่อรู้

ผลการวิจัยนี้ พบว่า สอดคล้องกับเจริญ โสภา (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ด้านเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในด้านสังคม ด้านสถาบัน ด้านประกอบอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และ โดยภาพรวมในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้านอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีช่วงอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบันและด้านประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ด้านการประกอบอาชีพในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาที่ประกอบอาชีพในปัจจุบันแตกต่าง มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านพัฒนาตนเอง และ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบัน และด้านประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านรายได้ประจำต่อเดือน พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ประจำต่อเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านพัฒนาตนเอง และ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบันแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับนวนลณี รตางสุ (2543 : บทคัดย่อ) นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและไม่สอดคล้องกับสมพร จิรพุทธิ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจน้อยที่สุดคือแรงจูงใจด้านประกอบอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาคณะพัฒนาสังคม คือ อายุ สถานภาพเป็นนักศึกษาสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาในการทำงาน อาชีพ รายได้

ข้อเสนอแนะ

จากวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลข้อเสนอแนะบางประการ อันเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยนครพนม ในการบริหารหรือการวางแผนดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนมเป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาและเริ่มที่จะได้รับความศรัทธาและเริ่มได้รับความเชื่อถือตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการใช้จุดเด่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายด้านการขยายการบริการทางการศึกษาในอนาคต และมหาวิทยาลัยควรพิจารณา ทบทวนเกณฑ์การรับสมัครนักศึกษาให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยยังคงมาตรฐานทางการศึกษาไว้ นอกจากนี้ คณาจารย์จะต้องทุ่มเทและใช้เวลาดูแลเอาใจใส่นักศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรใหม่ๆ ที่ตลาดแรงงานต้องการเพื่อเป็นการจูงใจให้นักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถาบัน สถาบันมีการประชาสัมพันธ์และควบคู่ไปกับการปรับปรุงหลักสูตรให้น่าสนใจ เพื่อเป็นจุดเด่นในการดึงให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาว่าสถาบันมีความน่าเชื่อถือ ทันสมัย และมีโอกาสก้าวหน้าหลังจบการศึกษา

1.2 ด้านสังคม กระบวนการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยเน้นทางวิชาชีพ ที่ทำให้นักศึกษามีโอกาสประกอบอาชีพที่ตนชอบ มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.3 ด้านการประกอบอาชีพ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาโดยมุ่งเน้นให้นิสิตมีประสบการณ์โดยกรณีปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อให้ นิสิตมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพ และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

1.4 ด้านการเรียนเพื่อรู้คณาจารย์ควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา โดยคำนึงว่าเนื้อหาวิชานั้นๆ นักศึกษาสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานหรือประกอบอาชีพเพื่อให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรค และความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการติดตามผลความคาดหวังของนักศึกษาจะ ได้รับก่อนเข้าศึกษาและหลังจากจบการศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิด ประโยชน์กับชีวิตประจำวันและงานที่ตนทำอยู่ได้หรือไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY